

Tiedote yhteishausta 2026

Perustietoa hakemisesta

Hakeutumiselvoite

Jokaisella oppivelvollisella on hakeutumiselvoite. Tämä tarkoittaa, että nuoren, joka on oppivelvollinen, on hakeuduttava ennen perusopetuksen viimeisen vuosiluokan päättymistä toisen asteen koulutukseen, valmentavaan koulutukseen tai muuhun oppivelvollisuuden piiriin kuuluvaan koulutukseen. Oppivelvollinen voi hakeutua koulutukseen yhteishaun tai jatkuvan haun kautta. Yhteishaku on perusopetuksen päättävän päähakuväylä.

Huoltajan kuuleminen

Huoltajaa tulee kuulla nuoren hakeutuessa koulutukseen. Peruskoulut voivat järjestää huoltajan kuulemisen päättämällään tavalla. Kuopiossa huoltajan kuuleminen tapahtuu Wilma-lomakkeella. Lomake löytyy selaimella huoltajan profiilista kohdasta <https://kuopio.inschool.fi/> > Lomakkeet > Haku perusopetuksen jälkeisiin koulutuksiin, huoltajan kuuleminen.

Lomakkeella huoltaja ilmoittaa yhdessä oppilaan kanssa seuraavat asiat:

1. Tekeekö oppilas yhteishaun kotona vai koulussa (rasti ruutuun).
2. Oppilaan hakukohteet 1–7 (kirjoitetaan lomakkeeseen ja mahdollinen pääsykoe rastitetaan).
3. Mahdollinen hakeminen harkintaan perustavassa valinnassa (rasti ruutuun).
4. Mahdollinen hakeminen vaativana erityisenä tukena järjestettävään ammatilliseen koulutukseen (rasti ruutuun).

Lomake tulee täyttää ennen yhteishaun alkua viimeistään **13.2.2026**.

Jos oppilas ilmoittaa huoltajan sähköpostiosoitteen yhteishaun hakemuksella, huoltaja saa sähköpostiinsa tiedon hakijan hakemuksesta. Tämä katsotaan myös huoltajan kuulemiseksi. Huoltajan olisi hyvä tarkistaa, että on saanut hakemuksesta vahvistussähköpostiviestin. Peruskoulun opinto-ohjaajalla on mahdollisuus nähdä ja tarkistaa hakijan yhteishaun hakutoiveet opiskelijavalintarekisteristä. Opinto-ohjaaja voi kertoa hakijan hakutoiveet vanhemmille, jos he niitä tiedustelevat.

Perusopetuksen jälkeisen koulutuksen yhteishaku

Perusopetuksen jälkeisen koulutuksen yhteishaussa hakija voi hakea yhdellä hakulomakkeella yhtenä hakuaikana ammatillisiin perustutkintoihin, lukioihin, vaativan erityisen tuen perusteella järjestettävään ammatilliseen koulutukseen, TUVA-koulutukseen, TELMA-koulutukseen tai kansanopistojen oppivelvolliselle tarkoitettuihin vapaan sivistystyön linjoille.

Yhteishaussa mukana olevat koulutukset löytyvät [Opintopolusta](#). Ennen hakua hakulomakkeen täyttämistä voi harjoitella Opintopolusta löytyvällä yhteishaun demolomakkeella.

Harkintaan perustuva valinta

Hakijalla voi olla jokin erityinen henkilökohtainen syy, jonka vuoksi hän hakee harkintaan perustuvassa valinnassa (oppimisvaikeudet, sosiaaliset syyt tai riittämätön tutkintokielen kielitaito) ammatilliseen koulutukseen. Kaikki perustelut ja todistukset on lähetettävä hakuajana kaikkiin niihin oppilaitoksiin, joihin hän hakee harkintaan perustuvan valinnan menettelyllä.

Jos hakija on opiskellut sekä äidinkielen että matematiikan oppimäärän yksilöllistettynä, hän hakee automaattisesti harkinnanvaraisessa valinnassa. Tämä tarkoittaa sitä, että koulutuksen järjestäjä arvioi erikseen hakijan koulutustarpeen ja edellytykset suoriutua opinnoista, eikä hakijalle lasketa valintapisteitä.

[Lue lisää harkintaan perustuvasta valinnasta.](#)

Hakeminen käytännössä

Yhteishaun hakulomake täytetään osoitteessa Opintopolku.fi. Hakuajana on **17.2.–17.3.2026**. Hakuajana päättyy viimeisenä hakupäivänä kello 15.

Hakija voi hakea yhteishaussa 1–7 hakutoiveeseen. Hänen tulee asettaa hakulomakkeella hakutoiveet mieluisuusjärjestykseen. Järjestys kannattaa miettiä tarkkaan, sillä hakija valitaan ylimpään hakutoiveeseen, johon hänen valintamenestyksensä riittää. Alemmat hakutoiveet peruuntuvat automaattisesti, eikä hakija voi enää tulla valituksi niihin.

Hakulomakkeen täyttäminen

Hakija voi valita, täyttääkö hakulomakkeen tunnistautuneena vai ei. Hakija täyttää hakulomakkeen omilla yhteystiedoillaan. Lomakkeelta näkee, kun kaikki tarvittavat tiedot on syötetty, jonka jälkeen hakemuksen lähettäminen on mahdollista. Hakijan ei tarvitse täyttää arvosanoja hakemukselle, koska ne saadaan suoraan oppilaitoksesta. Hakulomakkeen tiedot tallennetaan opiskelijavalintarekisteriin.

Hakijan sähköposti on pakollinen tieto. Lisäksi hakija voi ilmoittaa huoltajan (1–2 huoltajaa) nimen, puhelinnumeron ja sähköpostin. Hakija saa hakemuksen perillemenosta viestin sähköpostiinsa. Huoltaja saa huollettavan hakemuksen perillemenosta sähköpostiviestin, jos hakija on antanut hakulomakkeella huoltajan sähköpostiosoitteen.

Hakijalta voidaan pyytää hakulomakkeen lisäksi liitteitä, jos hän hakee harkinnanvaraisessa valinnassa tai erityisoppilaitokseen. Ohjeet liitteiden toimittamiseen kerrotaan hakulomakkeella sekä hakijalle ja huoltajalle lähetettävässä sähköpostiviestissä. Hakiessa musiikkialan koulutukseen tai kansanopistojen opistovuosikoulutukseen, hakijaa pyydetään tarkistamaan hakulomakkeella olevasta linkistä, jos hänen tulee lähettää oppilaitokseen liitteitä hakulomakkeen lähettämisen lisäksi.

Hakijalta voidaan kysyä hakulomakkeella, onko hän kiinnostunut suorittamaan lukio-opintoja ammatillisen koulutuksen ohessa tai ammatillisia opintoja lukiokoulutuksen ohessa. Kyllä-vastaus ei vielä sido hakijaa opintoihin eikä ei-vastaus sulje mahdollisuutta pois, sillä opintojen suunnittelu tehdään oppilaitoksessa vasta opintojen alkaessa. Opintojen suorittaminen on aina mahdollista ja

yksilöllinen valinta, ja niistä voidaan oppilaitoksessa sopia myös opintojen aikana. Yhteishaussa opiskelijavalinta tehdään ammatilliseen perustutkintoon tai lukiokoulutukseen. Valinta ns. kaksois-
tutkintoon tehdään yhteishaun ulkopuolella. Lisätietoja opintojen suorittamisesta saa lukioista ja
ammatillisista oppilaitoksista.

Hakutoiveiden muuttaminen

Hakutoiveita ja hakutoivejärjestystä voi muuttaa vain hakuaikana. Hakija voi tehdä muutoksia ha-
kutoiveisiinsa muokkauslinkin kautta, jonka hän saa sähköpostiinsa hakemuksen vahvistusviestin
mukana. Jos hakija tekee muutoksia, muutoksista lähtee aina viesti myös huoltajan sähköpostiin.
Huoltaja ei voi muuttaa hakijan hakutoiveita. Hakija voi tehdä hakutoivemuutoksen hakuaikana
myös kirjallisesti Opetushallituksen neuvontapalveluun tai vahvasti tunnistautumalla Oma Opinto-
polku -palvelussa.

[Lue lisää hakulomakkeesta ja hakutoivemuutoksista.](#)

Pääsy- ja soveltuvuuskokeet

Oppilaitokset voivat järjestää pääsy- ja soveltuvuuskokeita. Hakija saa erikseen kutsun kokeeseen.
Jos hakijalla on useita saman alan hakutoiveita, hän saa kutsun vain ylimpään hakutoiveeseen,
jonka tulos käy kaikkiin hakutoiveisiin. Tietyissä poikkeustapauksissa (esim. kulttuurialan koulutuk-
set) hakija kutsutaan erikseen pääsykokeeseen jokaiseen hakutoiveeseen. Jos hakija ei osallistu ko-
keeseen, hän ei voi tulla hyväksytyksi kyseiseen koulutukseen. Tietyissä koulutuksissa, joissa on ter-
veydentilavaatimuksia, hakija voidaan jättää valitsematta koulutukseen, jos hän saa 0 pistettä ko-
keesta.

Opiskelijavalinnat

Valtakunnalliset valintaperusteet käytössä

Opiskelijat valitaan ammatilliseen koulutukseen ja lukiokoulutukseen opetus- ja kulttuuriministe-
riön päättämien valtakunnallisten valintaperusteiden mukaan.

[Lue lisää valintaperusteista ja pääsykokeista.](#)

Oppilaitokset päättävät omista valintaperusteistaan erityisoppilaitosten koulutuksissa, TUVA-koulu-
tuksissa ja opistovuosi oppivelvollisille -koulutuksissa. Lisää tietoa valintaperusteista löytyy koulu-
tusten tiedoista Opintopolussa ja oppilaitosten omilta nettisivuilta.

Terveydentilavaatimukset ammatillisessa koulutuksessa

Koulutusvalintaa pohdittaessa on mietittävä myös hakijan terveydentilaa. Lähtökohtana on, että
terveydentilaan tai toimintakykyyn liittyvä seikka ei saa olla esteenä opiskelijaksi ottamiselle. Opis-
kelijaksi ei kuitenkaan voida ottaa henkilöä, joka ei ole terveydentilaltaan tai toimintakyvyltään ky-
kenevä opintoihin liittyviin käytännön tehtäviin tai työssäoppimiseen silloin, kun opintoihin sisältyy

alaikäisen turvallisuutta, potilas- tai asiakasturvallisuutta taikka liikenteen turvallisuutta koskevia vaatimuksia.

Hakijalta voidaan kysyä hakulomakkeella, onko hänellä terveydellisiä seikkoja, joilla voi olla vaikutusta opiskelijavalintaan. Oppilaitos voi pyytää tarvittaessa hakijalta lisätietoja. Koulun opinto-ohjaaja ja terveydenhoitaja voivat auttaa terveydentilapohdintoissa.

[Lue lisää terveydentilavaatimuksista.](#)

Opiskelijavalinnasta ilmoittaminen

Oppilaitokset päättävät opiskelijavalinnasta ja ilmoittavat valintojen tulokset hakijoille aikaisintaan **11.6.2026**.

Opetushallitus lähettää kaikille hakijoille sähköpostitse ilmoituksen opiskelijavalinnan tuloksista. Ilman opiskelupaikkaa jääneet hakijat saavat tuloskirjeessä lisäohjeistusta jatkoa varten. Huoltaja voi tarkistaa huollettaviensa hakeutumisen sekä valinnan tulokset Valpas-palvelusta.

[Valpas-palveluun pääsee kirjautumaan tästä.](#)

Opiskelupaikan vastaanottaminen

Opiskelijan tulee mahdollisimman pian tuloksen saatuaan ottaa opiskelupaikka vastaan, mutta viimeistään **25.6.2026**. Hyväksytty hakija saa sähköpostiinsa linkin, jonka kautta voi ottaa opiskelupaikan vastaan. Tunnistautuneen hakijan tulee ottaa opiskelupaikka vastaan Oma Opintopolussa. Oppilaitokset voivat edelleen edellyttää, että hyväksytty hakija ilmoittaa paikan vastaanottamisesta lisäksi oppilaitokseen (oppilaitoksen ohjeistamalla tavalla).

Hyväksyminen varasijalta

Jos hakija on varasijalla, hän voi tulla hyväksytyksi vapautuvalle opiskelupaikalle. Varasijalta hyväksyminen tapahtuu automaattisesti sitä mukaa kun paikkoja vapautuu. Hakija voi tulla hyväksytyksi varasijalta 14.8.2026 asti.

Opiskelupaikan vastaanottaminen ei vaikuta varasijoihin. Vaikka hakija on ottanut opiskelupaikan vastaan, hän on edelleen varasijalla mahdollisille ylemmille hakutoiveille. Jos hakija vastaanottaa varasijalta paikan, hänen pitää perua aiemmin vastaanottamansa paikka.

Ilman opiskelupaikkaa yhteishaun jälkeen

Jatkuvat haut

Oppilaitokset järjestävät omia jatkuvia hakuja sekä vapaaksi jääneille että vapautuville opiskelupaikoille. Jatkuviissa hauissa oppilaitokset päättävät hakuajoista, hakumenettelyistä ja valintaperusteista.

[Lue lisää jatkuvista hauista.](#)

Oppivelvollisen ohjausvastuu

Jos oppivelvollinen ei saa opiskelupaikkaa yhteishaussa, perusopetuksen järjestäjä on velvollinen antamaan ohjeistusta myös kevätlukukauden päätyttyä. Jos oppivelvollinen nuori vielä kesän jälkeen on ilman opiskelupaikkaa tai keskeyttää aloittamansa opinnot, ohjaus- ja valvontavastuu siirtyy peruskoulun tai koulutuksen järjestäjän ilmoituksen perusteella nuoren asuinkunnalle.

Lisätietoja

Tietoja koulutustarjonnasta ja koulutukseen hakeutumisesta saa

- peruskoulujen opinto-ohjaajilta
- lukioista ja ammatillisista oppilaitoksista sekä kansanopistoista
- Opintopolun hakeutumiseen liittyvistä osioista ja koulutustarjontaosioista.

Opintopolun hakuneuvonta

Kysymyksiä voi lähettää sähköpostitse osoitteeseen neuvonta@opintopolku.fi.